

ВИРУБКА ЛІСІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ. ЇЇ ВПЛИВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

DEFORESTATION ON THE TERRITORY OF UKRAINE. ITS IMPACT ON THE ENVIRONMENT

Студентка А.Г. Месян, керівник В.В. Березуцький (SSL-F, SSL (E) – F)

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Анотація. Розглянуто вплив вирубки лісів на території України на навколишнє середовище й представлено пропозиції щодо збереження лісового фонду країни.

Ключові слова: вирубка лісів, навколишнє середовище.

Аннотация. Рассмотрено влияние вырубки лесов на территории Украины на окружающую среду и представлены предложения по сохранению лесного фонда страны.

Ключевые слова: вырубка лесов, окружающая среда.

Annotation. The environmental impact of deforestation on the territory of Ukraine was examined and proposals as to preservation of the country forest fund were submitted.

Keywords: deforestation, environment.

Вступ. Ліс-це важлива складова біосфери, природний комплекс, в якому незліченні елементи спільно існують, впливають один на одного та на навколишнє середовище. Внаслідок різноманітних природних умов і впливу господарської діяльності людини ліси на території України розміщені нерівномірно. Вони сконцентровані переважно у Поліссі та в українських Карпатах. [4] Лісистість цих природних зон становить 26,8% та 42% відповідно, тоді як, наприклад, в Харківській області цей показник становить лише 12,1%. Основними лісоутворюючими породами в лісах України є : хвойні – сосна звичайна ялина, ялиця; твердолистяні : дуб звичайний, бук лісовий, граб звичайний, клен гостро листяний; м'яколистяні – акація біла, береза повисла, осика, вільха чорна. [1]

Актуальність. Погіршення стану лісів в Україні на сьогоднішній день є однією з найбільш актуальних тем. Ця проблема останнім часом бентежить як екологів, так і простих громадян. Вирубування лісів в Україні особливо у зимовий період досягає критичного рівня. Кожного дня вирубуються та експортуються тисячі дерев. І якщо на державному рівні не буде вжито дієвих заходів щодо відновлення лісів і розширення їхніх площ то Україна просто опиниться перед екологічною катастрофою.

Проблема вирубки лісів на території України. Про зменшення площі українських лісів і про вирубування найстаріших масивів свідчать знімки з космосу. І не дивлячись на те, що в окремих областях лісу стає більше, у переважній більшості

його площа зменшується. За останні роки скорочуються площі передовсім старих, зрілих лісів. З чим це пов'язано?

Україна є одним із найбільших експортерів лісу у Європі. При цьому ніхто навіть приблизно не знає, яка частина його обсягу вивозиться за кордон незаконно. Це велика проблема, адже при таких умовах господарювання дана галузь є дуже привабливою для зловживань та порушень. В Україні досі не запроваджена європейська система обліку деревини, яка передбачає контроль від моменту висадки лісу, до його переробки у меблі чи паркет. Це дає змогу масово рубати ліс із порушенням міжнародних норм, але потім експортувати його цілком легально.

Ще однією проблемою є нераціональне використання та управління лісовими ресурсами. Негативні тенденції склалися і в промисловій переробці деревини. Більше 50% йде на паливно-енергетичні потреби або у відходи. Структура використання деревних ресурсів і випуску продукції на деревній основі взагалі є незадовільною.

Одним з найбільших недоліків контролю за лісами є те, що останню загальнодержавну інвентаризацію лісів проводили ще у 1996 році. Тоді як в офіційних даних виходять з близько 16% лісистості України, цей показник вже менше 11%. Натомість оптимальна частка лісів – це близько 20% української території. І щоб досягнути цього показника у майбутньому треба засадити новими деревами близько 2 – 2,5 млн га.

Дуже високий рівень вирубки лісів спостерігається на території Чернігівської, Харківської областей, Карпат та Полісся. І це має свої наслідки. Сьогодні найбільшу площу в лісових насадженнях займають молодняки (45,4%) і середньовікові насадження (37,7%), а досягаючі і стиглі деревостани становлять лише 10,1% та 6,8% відповідно, що в 1,5-2 рази менше оптимальних значень [1]. Велика частка середньовікових та пристиглих насаджень свідчить про чималі обсяги вирубок і відновлення 50-80 років тому. Так, на території Східного полісся площа молодняків становить 45,1 тис. га або 15,5 % площі соснових насаджень, що є дещо меншим від оптимального значення [3].

Ліси потрібно вирубувати вкрай обережно, адже це не просто втрата зеленого масиву, а й серйозний вплив на навколишнє середовище. На позбавлених лісів територіях виникають глибокі яри, руйнівні обвали і селі, знищується фотосинтезуюча фітомаса, що виконує важливі екологічні функції, погіршується газовий склад атмосфери, змінюється гідрологічний режим водних об'єктів, зникає багато рослинних і тваринних видів, а також це активізуються ерозійних процесів. Україна сьогодні

опинилася перед загрозою спустелювання. Неправильна експлуатація лісів призводить не тільки до їх знищення, а й до заміни хвойних та інших цінних порід на м'яколистяні (березові, осикові та ін.), в яких деревина низької якості.

Хибна практика планування лісокористування В Україні призвела до значного виснаження лісів, виснаження загальної продуктивності їх ценозів, погіршення структури лісового фонду [1].

Пропозиції. Щоб припинити знищення українського лісового фонду треба скоротити промислову розробку лісів, поставити питання про глибоку переробку сировини і використання відходів, як у Надвірнянському ліскокомбінаті Івано-Франківської області, Клеванському лісництві Рівненської області, де використання відходів для виготовлення цінних матеріалів і продуктів становить відповідно 96 і 100 %. Стабілізація обсягів лісозаготівель має важливе економічне, екологічне соціальне значення, оскільки ліси є цінним компонентом природи, фактором, що стабілізує навколишнє природне середовище. Скорочення вирубки лісів сприяє поліпшенню клімату, посиленню і підвищенню продуктивності сільськогосподарських угідь [2]. Важливим моментом є боротьба з незаконною вирубкою лісів. Одне лише запровадження в Україні європейських вимог до лісозаготівлі ситуацію не вирішить, потрібно збільшити штрафні санкції, встановити контроль державними органами за дотриманням законодавства щодо вирубування, а також насадження нових лісових масивів, запровадити електронний облік деревини під час реалізації новорічних ялинок у всіх областях України, проводити роботу з формування екологічно спрямованої суспільної думки в місцевих мешканців. Питання підвищення ефективності відтворення лісів необхідно розглядати в тісному взаємозв'язку з організацією раціонального використання всіх компонентів лісу [2].

Висновок. Виходячи з усього вище сказаного, можна зробити висновок, що погіршення стану лісів і зменшення їхніх площ в нашій країні – це, дійсно, велика проблема, викликана надмірною вирубкою, нераціональним використанням і управлінням лісовими ресурсами та неефективною організацією ведення лісового господарства на державному рівні. Вона вимагає термінового вирішення, оскільки наслідки знищення лісів, м'яко кажучи, не задовільні. І щоб запобігти негативному впливу вирубки лісів на навколишнє середовище необхідно віддати перевагу природоохоронному підходу до господарювання в лісах України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Охорона та раціональне використання природних ресурсів і рекультивация земель : [навч. посібн. / за заг. ред. П. П. Надточія]. – Житомир : Видавництво "Державний агроекологічний університет", 2007. – 420 с.
2. Синякевич І. М. Економіка галузей лісового комплексу : навч. посібн. / І. М. Синякевич. – К. : Знання, 2011. – 168 с.
3. Жежкун А. М. Соснові деревостани Східного Полісся: структура, стан, продуктивність. /А. М. Жежкун // Лісівництво і агролісомеліорація : Зб. наук. пр. – Харків : УкрНДІЛГА, 2014. – С. 3-12.
4. Лісове Господарство України 2015 – Державне агентство лісових ресурсів України – 18 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/document/118552;/Brosura_DALR_2015_web.pdf

МЕНЕДЖМЕНТ БЕЗОПАСНОСТИ: ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

SAFETY'S MANAGEMENT: PSYCHO-PHYSIOLOGICAL ASPECT

Г. В. Мигаль (SSL – С), Ю. С. Выходец

Национальный аэрокосмический университет им. Н.Е. Жуковского «ХАИ», г. Харьков

Анотація: Показано, що підвищити ефективність функціонування підприємства можна за допомогою використання психофізіологічних технологій та ранжування працівників за критерієм працездатності. Облік індивідуальних особливостей працездатності виконавців дозволяє оптимізувати їх діяльність і знизити ризики, пов'язані з людським фактором.

Ключові слова: технології управління персоналом, людський чинник, менеджмент безпеки праці.

Аннотация: Показано, что повысить эффективность функционирования предприятия можно посредством использования психофизиологических технологий и ранжирования работников по критерию работоспособности. Учет индивидуальных особенностей работоспособности исполнителей позволяет оптимизировать их деятельность и снизить риски, связанные с человеческим фактором.

Ключевые слова: технологии управления персоналом, человеческий фактор, менеджмент безопасности труда.

Annotation: It is shown that increase the efficiency of the enterprise may be through the use of psycho-physiological techniques and the ranking of employees on the criterion of efficiency. Taking into account individual characteristics of performance artists to optimize their operations and reduce the risks associated with the human factor.

Keywords: technology personnel management, human factors, safety management.

Одной из актуальных проблем при обеспечении работоспособности и эффективности работы предприятия является индивидуальный характер динамики работоспособности людей – операторов, исполнителей, руководителей. Многоуровневые исследования внутренних причин кризиса на примере многих